

Warszawa, 8 września 2021 r.

Komentarz ZPP: Polski Ład wg pierwotnych założeń mógłby kosztować gospodarkę 23 mld zł. Mamy nadzieję, że Rada Ministrów przyjmie odpowiednie zmiany w projekcie

Zawarte w Polskim Ładzie rozwiązania podatkowe są przedmiotem debaty publicznej już od wielu tygodni. Wyjściowa propozycja przedstawiona przez Ministerstwo Finansów okazała się zupełnie nieakceptowalna, ponieważ oznacza ona w praktyce obciążenie kosztami Ładu wyłącznie polskiego małego biznesu.

Dzisiaj Rada Ministrów zdecydować ma o ostatecznym kształcie projektu ustawy, który trafi do Sejmu. Mamy nadzieję, że do projektu wprowadzone zostaną odpowiednie zmiany, ukierunkowane na złagodzenie wzrostu składki zdrowotnej dla przedsiębiorców i pozostawienie jej ryczałtowego charakteru, ewentualnie (w przypadku wprowadzenia proporcjonalności składki) wprowadzenie maksymalnej wysokości miesięcznej składki zdrowotnej odprowadzanej przez przedsiębiorców (opisanej jako np. odpowiednia część miesięcznego minimalnego wynagrodzenia za pracę).

Pozostawienie Ładu w dotychczasowym kształcie albo wprowadzenie do niego niewystarczająco daleko idących zmian grozi konkretnymi konsekwencjami dla portfeli konsumentów – poniżej prezentujemy szacunek wpływu pierwotnej wersji Polskiego Ładu na mikrofirmy.

Dane o mikroprzedsiębiorcach rokrocznie publikuje GUS, ostatnia edycja pochodzi z końca 2020r. i zawiera dane za 2019r. Wyszczególnić można:

- Liczba mikrofirm 2.213 mln z tego 1.6 mln jednoosobowych DG;
- Przeciętne zatrudnienie na 1000 mikrofirm: 669;
- Przeciętne wynagrodzenie zatrudnionego: 3 349 zł/mc;
- Przychody ogółem: 1 410 mld zł, koszty ogółem: 1 213 mld zł, dochody ogółem: 197 mld zł;
- Wynik finansowy brutto: 89 401 zł.

Pozwala to wyliczyć łączne koszty pracy w mikrofirmach na poziomie $2213 \cdot 669 \cdot 3349 = \text{ok } 5 \text{ mld zł}$ miesięcznie, ok 60 mld zł rocznie. Zakładając, że gros pensji w mikrofirmach jest na poziomie płacy minimalnej (lewostronne przechylenie krzywej rozkładu dochodów) ustalić można, że wzrost pensji

minimalnej z 2800 brutto do 3000 brutto tj. 7.14% spowoduje wzrost kosztów pracodawcy z 4 035 zł miesięcznie do 4 323 zł tj wzrost o 288 zł miesięcznie na zatrudnionego. W skali kraju oznacza to wzrost kosztów prowadzenia działalności dla mikrofirm na samej wypłacanej pensji o 5,1 mld zł rocznie. Założyć można, że wzrost ten zostanie częściowo skompensowany wzrostem cen, który powinien wynieść około 0.36%.

Wzrost składki zdrowotnej dla działalności gospodarczych rozliczających się podatkiem liniowym w prostej konsekwencji doprowadzi do wzrostu cen. Proponowany pierwotnie wzrost składki do 9% dochodu oznaczałby przy średnim dochodzie na poziomie 270 716 zł rocznie do 24 364 zł rocznie, tj. o 20 008 zł rocznie (1 667 zł miesięcznie). Wzrost opodatkowania zostanie przerzucony przez liniowców na klientów, co oznacza wzrost cen usług o około 12,2 mld zł rocznie.

Działalności gospodarcze rozliczające się skalą podatkową co do zasady raportowane są przez MF razem z przychodami tytułem np. umowy o pracę. W informacji dot. rozliczenia za 2019r. widać, że kwota dochodu z działalności gospodarczej podlegająca opodatkowaniu wyniosła 44 mld zł. Liczby mikrofirm rozliczających się progowo MF w informacji o rozliczeniu PIT nie publikuje, informację tę zawiera jednak tzw. kompendium PIT-ZUS za rok 2016. Biorąc jednak pod uwagę łączną liczbę działalności gospodarczych rozliczających się PIT na poziomie 2 213 tys. z czego podatkiem liniowym rozlicza się 609 tys. a ryczałtem 635 tys. przyjąć można, że mikrofirm rozliczających się skalą jest 969 tys. Wyjściowa propozycja Polskiego Ładu zakładała 9% składkę zdrowotną bez możliwości odliczenia jej od podatku, co wg naszych analiz oznaczałoby wzrost realnych kosztów prowadzenia działalności dla mikrofirm na skali o 3,7 mld zł. Przyjąć można (analogiczną do działalności gospodarczych rozliczających się liniowo) konieczność podniesienia cen o ok 1% tytułem samego skompensowania wzrostu składki zdrowotnej. Zaznaczyć należy, że publikacje MF nie zawierają danych o przychodach podatników rozliczających się skalą w rozbiu o typ prowadzonej aktywności zawodowej.

W przypadku ryczałtu, największe grupy podatników w 2019 (za informacją z rozliczenia, MF) to ryczałtowcy opodatkowani stawkami:

- 5.5%, tj. 261 112 podatników, którzy uzyskali przychód w wysokości 36.4 mld zł;
- 8.5%, tj. 238 994 podatników, którzy uzyskali przychód w wysokości 15.7 mld zł;
- 3.0%, tj. 134 272 podatników, którzy uzyskali przychód w wysokości 10.5 mld zł.

Łącznie, ryczałtowców jest 635 tys. Suma przychodów przez nich uzyskanych wyniosła w 2019r. Proponowana w pierwotnej wersji Polskiego Ładu składka wynosić miała 1/3 płaconego podatku, co przy przeciętnym przychodzie na poziomie 99 tys. zł rocznie i nominalnej stawce 5.9% daje zwiększenie opodatkowania do około 8%, tj. średni podatek wynosić będzie około 8 000 zł przed odliczeniami (składka zdrowotna dotychczas była odliczana od podatku). Przy obecnym podatku

należnym na poziomie 5 627 zł oraz do zapłacenia na poziomie 3 843 zł uznać można, że realne zwiększenie opodatkowania spowodowane stawką należy liczyć podwójnie, zatem kwota podatku płacona realnie przez ryczałtowców wzrośnie dwukrotnie, tj. o 4 000 zł rocznie. Także tutaj założyć można, że wzrost opodatkowania zostanie przerzucony na klientów, co w przypadku ryczałtowców oznaczałoby konieczność zwiększenia przychodów o 4%.

Podsumowując, koszty prowadzenia mikrofirmy rozliczającej się PIT/ryczałem w związku z Polskim Ładem wzrosną o:

	Podatek liniowy	Skala	Ryczałt
Koszty pracy	0.3-0.4%		
Koszty spowodowane wzrostem składki zdrowotnej	~1%	~1%	4%
Razem	1.3-1.4%	1.3-1.4%	4.3-4.4%

Łączny koszt dla gospodarki ocenić można na ok 5.1 mld zł tytułem wzrostu kosztów pracy, 12.16 mld zł tytułem wzrostu składki zdrowotnej dla rozliczających się liniowo, 3.7 mld zł tytułem wzrostu składki zdrowotnej dla rozliczających się skalą, 2.5 mld zł tytułem wzrostu składki dla rozliczających się ryczałem. **Łącznie około 23.5 mld zł.**

Reasumując, realizacja podatkowej części Polskiego Ładu dla przedsiębiorców w jego wyjściowym (opisanym w projekcie ustawy przygotowanym przez MF) kształcie, doprowadziłaby do wzrostu kosztów firm i konsumentów w wymiarze ponad 23 mld zł. Delikatne korekty mogą wpłynąć na obniżenie tego kosztu, wierzymy jednak że potrzebne są głębsze zmiany. Wzrost składki zdrowotnej dla firm powinien być stopniowy, a jej ryczałtowy charakter zachowany. Jeśli rząd zdecyduje się jednak na wprowadzenie proporcjonalności – konieczne w naszym przekonaniu będzie ustanowienie maksymalnej wysokości opłacanej miesięcznie składki.